

AVFALLSRÅDET - FOKUS PLAST

Stockholm
10 maj 2017

Jon Engström,
Enhetschef
Krettsloppsenheten

Tema plast

- Material med stort användningsområde
- Nedskräpning, mikroplast
- Giftfria och resurseffektiva kretslopp

Plast – på gång

- EU Plaststrategi
- Nordiskt plastprogram
- RU mikroplaster
- Förordning om plastbärkassar
- EU:s avfallspaket – revidering avfallsdirektiv
- Statlig utredning avfallsförbränningskatt
- Havskonferens i New York i juni

VÄGLEDNING INOM FÖRORDNINGEN OM PLASTBÄRKASSAR

Malin Göransson och
Petra Selander
Naturvårdsverket

Bakgrund

- 2015/715 om ändring av förpackningsdirektivet för att minska förbrukningen av tunna plastbärkassar
- Naturvårdsverkets regeringsuppdrag
- Förordning (2016:1041) om plastbärkassar

Syfte och mål

Syftet med förordningen är att:

- minska förbrukningen av plastbärkassar
- minska nedskräpning
- mer effektivt resursutnyttjande

Målen är att minska förbrukningen av plastbärkassar samt att de tunna plastbärkassarna inte är mer än:

- 90 påsar per person och år till 2019 och
- 40 påsar per person och år till 2025

Förordningen

- Ansvarsområden inom förordningen
  - Rapportera
  - Informera

Vägledningen

- omfattning av förordningen

- Plast
  - Polymer enligt REACH-förordningen.
  - Naturliga och syntetiskt framställda polymerer. Naturliga polymerer är tex. stärkelse, cellulosa och naturgummi.
- Pågående arbete inom EU
  - Utredda ev. märkning komposterbara och biologiskt nedbrytbara plastpåsar
  - Utredda plastpåsar som är nedbrytbar genom oxidation
  - Utredda livscykelpåverkan av plastpåsar som nu är undantagna (behövs av hygienskal eller primär förpackning för livsmedel som säljs på lösvikt)

Vägledningen

- omfattning av förordningen

- Producentansvaret för förpackningar
- Undantag
  - Bärkasse avsedd för varaktigt bruk tex.
    - Low density polyeten (LDPE)
    - Woven polypropen
    - Non-woven polypropen
    - Återvunnen polyester t.ex. från PET flaskor

Syfte att återanvändas flertalet gånger av konsumenter under en längre tid

Vägledning

- rapportera till Naturvårdsverket

- Den som yrkesmässigt tillverkar eller till Sverige för in plastbärkassar

- Vägledning publicerades vid årsskiftet 16/17

<http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Avfall/Producentansvar/Plastbarkassar/>

Vägledningen

- rapportera till Naturvårdsverket

Vad?

Plastbärkassar avsedda för den svenska marknaden:

- Antal tunna (50 mikrometer eller tunnare)
- Antal tjocka (tjockare än 50 mikrometer)

Frivilligt att även rapportera vikt.

När?

Senast 31 mars året efter. Första rapportering sker i början av 2018

Vägledning

- informera konsumenter

Den som yrkesmässigt tillhandahåller plastbärkassar till konsumenter har informationsplikt om plastbärkassars miljöpåverkan.

Informera konsumenter om:

- plastbärkassarnas miljöpåverkan
- fördelar med en minskad förbrukning av plastbärkassar
- åtgärder som kan vidtas för att minska förbrukningen

Vägledning

- informera konsumenter

Kommunikation

- Målgrupper
- Planera
- Utvärdera
- Samverkan med andra aktörer

Budskap & Argumentsamling

- **Minimera** – använd väska eller plastkasse du redan har istället för att ta en ny
- **Återanvänd** – använd din plastkasse flera gånger
- **Återvinn** – sortera din använda och slitna plastkasse som plastförpackning

- Argumentsamling uppdelad i tre delar
  - Plastbärkassars miljöpåverkan
  - Fördelarna med en minskad förbrukning
  - Åtgärder som kan vidtas för att minska förbrukningen

Argumentssamlingen

Några exempel ur argumentssamlingen är:

- Det kan ta upp till 400 år för naturen att bryta ner en plastbärkasse.
- Många fåglar och däggdjur skadas efter att ha fastnat i plast eller ätit plast i haven.
- Att tillverka plastbärkassar kräver energi och påverkar klimatet negativt.
- Plastbärkassar är en stor källa till nedskräpning och bidrar till spridningen av mikroplaster i naturen.

Regeringsuppdrag

Håll Sverige Rent

- Bidrag för att informera om plastbärkassars negativa miljöeffekter

Tack!

Länk till vägledningen

<http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Avfall/Producentansvar/Plastbarkassar/>

Malin Göransson

malin.goransson@naturvardsverket.se

010-698 15 12

Petra Selander

petra.selander@naturvardsverket.se

010-698 11 31

Nordiska arbetet med plast

Nordic Council of Ministers

Christina Jonsson
Nordiska avfallsgruppen (NAG)
www.norden.org/nag

Photographer: Johannes Jansson/norden.org

Nordiska plastprogrammet

<http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1092150/FULLTEXT01.pdf>

- 2 maj 2107 antogs ett nordiskt plastprogram
- 2017-2018
- Minska mängden plastavfall och mängden mikroplast i havet
- Norden ska vara en föregångsregion när det gäller att minska miljöpåverkan från plast

Nordiska plastprogrammet

- **Sex strategiska fokusområden**
  - 1) Förebyggande av plastavfall och stöd av design för återanvändning, längre hållbarhet och återvinning
  - 2) Effektiva sophanteringssystem och ökad återvinning av plastavfall
  - 3) Samarbete för att stoppa plastnedskräpningen i havet och finna kostnadseffektiva lösningar för uppstädning

Nordiska plastprogrammet

- **Sex strategiska fokusområden**
- 4) Kunskapsutveckling om mikroplast och identifiering av åtgärder som minskar utsläppen av mikroplast i miljön
- 5) Fördjupning av kunskapen om miljöavtryck av biobaserad och biologiskt nedbrytbar plast
- 6) Fördjupning av kunskapen om problematiska ämnen i återvinningen av plastmaterial.

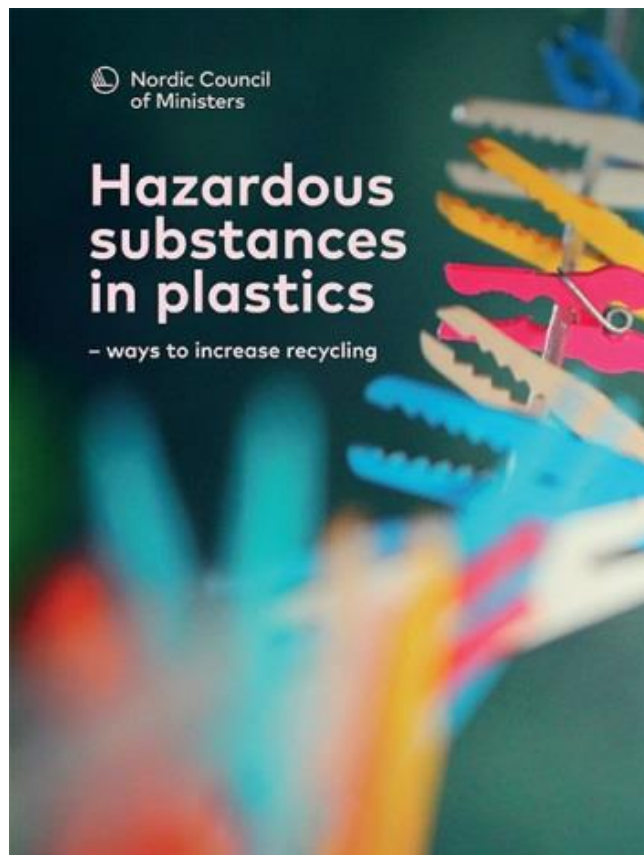
Nordiska plastprogrammet

- Brev till Europeiska kommissionen:
- Skapa en fungerande andrahandsmarknad
- Stimulera design för återvinning
- Åtgärder mot mikroplast i
- konsumentprodukter

Senaste från NAG .....

Nordic Council of Ministers

Plastrapporter Grön tillväxt

- Nordic project food contact materials, Control of declarations of compliance (DoC), [2015:559](#)
- Plastic value chains: Case: WEEE (Waste Electrical and Electronic Equipment), Part 2 Report, [2015:510](#)
- WEEE Plastics Recycling, A guide to enhancing the recovery of plastics from waste electrical and electronic equipment, [2015:713](#)
- Plastic sorting at recycling centres, Background report, [2015:511](#)
- Guidelines to increased collection of plastic packaging waste from households, [2015:712](#)
- Future solutions for Nordic plastic recycling, [2015:509](#)
- Economic policy instruments for plastic waste, A review with Nordic perspectives, [2014:569](#)
- Guidelines to increased collection of plastic packaging waste from households, Background information, [2015:901](#)
- Nordic plastic value chains, Case WEEE (Waste Electrical and Electronic Equipment), [2015:718](#)
- Plastic sorting at recycling centres, Guideline, [2015:518](#)
- Nordic improvements in collection and recycling of plastic waste, [2015:722](#)
- Collection & recycling of plastic waste, Improvements in existing collection and recycling systems in the Nordic countries, [2014:543](#)
- Plastic Sorting at Recycling Centres, v.1, [2014:911](#)
- Plastic at Recycling Centres, Background, Background report, phase 1, [2014:912](#)
- Plastic value chains, Case: WEEE (Waste Electric and electronic equipment) in the Nordic region, [2014:542](#)
- Selected Plasticisers and Additional Sweeteners in the Nordic Environment, [2013:505](#)

Läs mer på : www.norden.org

REGERINGSUPPDRAG MIKROPLAST

AVFALLSRÅDET

Projektledare
Kerstin Åstrand

Uppdraget från regeringen

- Identifiera viktigare källor i Sverige till utsläpp av mikropartiklar av plast i havet,
- Verka för att reducera uppkomst och utsläpp av mikroplaster från dessa källor,
- Föreslå åtgärder för att minska utsläppen från viktigare landbaserade källor.
- Redovisas senast 15 juni 2017.

Vad är mikroplast?

- Plastpartiklar mellan 1 nm och 5 mm
- Primär mikroplast: tillverkas i liten storlek (används t ex i kosmetika och rengöringsprodukter)
- Sekundär mikroplast: Bildas genom slitage av större plastföremål och nedbrytning av plastskräp i miljön.
- "Partiklar" omfattar fibrer, fragment, flagor m.m.

Av människor tillverkade polymerer där man utgått från antingen olja eller biprodukter från olja alt. från biomaterial (biobaserade plaster). Icke-syntetiska polymerer som naturgummi och polymermodifierad bitumen inkluderas också.

Analyser pågår

- Är nationella åtgärder möjliga och lämpliga?
Bedömning pågår i dialog med berörda aktörer.
- Vilka frågor bör drivas internationellt/EU?
- Förslag till åtgärder utformas:
  - Försiktighetsprincipen är vägledande
  - Synergier med pågående åtgärder
  - Data- och kunskapsbrist är en stor utmaning
- Komplex och bred fråga - olika aktörer behövs!

Landbaserade källor i Sverige – Några exempel

- ❖ Tvätt av textilfibrer
- ❖ Konstgräsplaner
- ❖ Väg- och däckslitage
- ❖ Industriell produktion
- ❖ Båtbottnfärg

Vad händer nu?

